

SEXUÁLNÍ DYSFUNKCE

Sexuální dysfunkce patří k častým obtížím, které osoby s RS trápí. V urologické ambulanci se častěji řeší sexuální dysfunkce u mužů.

Urologa specializovaného v neurologické problematice, tzv. neuro-urologa lze nalézt přímo na webových stránkách České urologické společnosti: www.cus.cz

SEXUÁLNÍ OBTÍŽE U MUŽŮ

Mezi časté sexuální dysfunkce mužů s RS patří **poruchy erekce, pocity nedosažení orgasmu a poruchy vyvrcholení** (ejakulace). Tyto obtíže jsou způsobeny poškozením nervových drah vlivem RS. Bohužel tyto nervové dráhy není možné ovlivnit, ale je možné pomocí vhodné terapie tyto obtíže odstranit nebo zmírnit. Základní léčbou erektilní dysfunkce u pacientů s RS je léčba medikamentózní. Léky mohou zlepšit prokrvení oblasti penisu, a tím i jeho kvalitní ztopoření. **Léky** je možné užívat nárazově před plánovaným stykem nebo pravidelně dlouhodobě v malých dávkách. Účinnost a bezpečnost léků předepisovaných urologem je prověřena, na rozdíl od většiny různých výživových doplňků zakoupených přes internet.

Další metodou léčby erektilní dysfunkce je **injekční léčba** (vpich účinné látky přímo do penisu), která je určena pro osoby s větším neurologickým postižením a při neúčinnosti tablet.

Možností je také **používání podtlakových erektorů** (nepřesně nazývaných vakuové pumpy), které jsou vhodné v případech, kdy není penis vlivem poruch erekce dlouhodobě používán.

SEXUÁLNÍ OBTÍŽE U ŽEN

Mezi časté sexuální obtíže u žen patří: **nedostatečné zvlhčení pochvy, bolestivost při styku** a další. Také sexuální dysfunkce u žen jsou ovlivněné závažností jejich neurologického nálezu a většinou se jedná o komplexní záležitost, kterou je potřeba řešit **ve spolupráci s endokrinologem, gynekologem, případně fyzioterapeutem**. Zde bohužel není dostupná medikamentózní léčba.

Pokud mají pacienti s RS urologické nebo sexuální obtíže, měli by se určitě obrátit na specializované urologické pracoviště. Výhodou je, pokud se jedná přímo o pracoviště spolupracující s RS centrem.

Video je k dispozici na www.rs-help.cz, dále na www.msrehab.cz i na webových stránkách řady patientských organizací.

TENTO DÍL BYL PŘIPRAVEN SPOLEČNOSTÍ ROCHE S.R.O. VE SPOLUPRÁCI S MS REHAB

Roche s.r.o.
Futura Business Park Bld F
Sokolovská 685/136f
186 00 Praha 8, Česká republika

tel.: +420 220 382 111
e-mail: prague.info@roche.com
www.roche.cz

CZ/NONP/1117/0028

6. DÍL ROZTROUŠENÁ SKLERÓZA POHLEDEM UROLOGA

S urologickými a sexuálními obtížemi se během svého onemocnění setká téměř sto procent pacientů s roztroušenou sklerózou (RS).

MUDr. Libor Zámečník, Ph.D., FEBU, FECSM
Urologická klinika VFN a 1. LF UK, Praha

UROLOGICKÉ OBTÍŽE SE PŘI ONEMOCNĚNÍ RS ROZVÍJEJÍ NĚKDY POSTUPNĚ, ALE MOHOU BÝT I PRVNÍ ZNÁMKOU TOHOTO CELKOVÉHO ONEMOCNĚNÍ.

Je velmi důležité je správně diagnostikovat a léčit. Je třeba, aby se pacienti nestyděli o těchto obtížích s lékařem mluvit a hlásili stávající nebo nově se objevující urologické a sexuální obtíže. Sexuální dysfunkce mohou postihovat muže i ženy.

Mezi urologické obtíže patří SYMPTOMY DOLNÍCH MOČOVÝCH CEST. Ty se rozdělují na 2 velké skupiny.

• JÍMACÍ SYMPTOMY

Jímací symptomy se projevují velkým nucením na močení. Pokud není nucení včas vyhověno, může dojít k úniku moči (inkontinenci).

• VYPRAZDŇOVACÍ SYMPTOMY

Vyprazdňovací symptomy se projevují nedostatečným vyprázdněním močového měchýře (pocit zbytku po vymočení) a častou frekvencí močení. Někdy dochází k ukapávání moče po vyprázdnění.

Může docházet ke kombinaci symptomů jímacích i vyprazdňovacích.

Přesnou příčinu potíží odhalí pouze urologické vyšetření.

SYMPTOMY MOČOVÝCH CEST

Při jímacích obtížích (nutkání na močení) může být příčinou i zánět močových cest. Z tohoto důvodu je prvním vyšetřením, které lékař provádí **kultivace moči**, aby mohl být případný zánět odhalen a léčen. Pro odhalení kamene v močových cestách se využívá vyšetření **ultrazvukem**.

Při symptomech vyprazdňovacích (pocit nedostatečného vymočení, nemožnost se vymočit) se jedná o problém v oblasti dolních močových cest. Častou příčinou mohou být spastické svaly pánevního dna nebo spastické svaly dolních končetin, které brání uvolnění příčně pruhovaných svalů svěrače močové trubice.

UROLOGICKÉ VYŠETŘENÍ

Obecně není nutné se urologického vyšetření obávat.

Urolog se zajímá:

- jaké přesně obtíže pacienta trápí
- jak časté bývají úniky moči a v jakých situacích
- jaké pomůcky pacient používá
- zda a jak často musí pacient močit během noci

Urologické vyšetření se často provádí pomocí **ultrazvuku**. **Urodynamické vyšetření**, kterého se někteří pacienti obávají, je nezbytné pouze u některých pacientů, kde se nedaří obtíže zvládnout pomocí **medikamentózní léčby**.

*Vhodné je dostavit se na urologické vyšetření s již vyplněnou **pitnou a mikční kartou**. Jedná se o záznam z několika dnů, kolik a jakých druhů tekutin se postupně během dne vypije. Souběžně se zaznamenává, jak často a jaké množství tekutin se vymočí, včetně případného úniku moči.*

MEDIKAMENTÓZNÍ LÉČBA

Medikamentózní léčba symptomů dolních močových cest při RS bývá zpravidla úspěšná, i když někdy je potřeba kombinovat více typů léků. Často předepisovaným typem léků jsou **léky pro uvolnění svalstva močového měchýře** (uvolněním svalstva močového měchýře se zvětší jeho kapacita) a **léky pro uvolnění spasticity svalstva pánevního dna** (uvolnění svalstva pánevního dna umožní kvalitní vyprázdnění močového měchýře).

CVIČENÍ PRO POSÍLENÍ SVALŮ PÁNEVNÍHO DNA

Velké části pacientů toto cvičení pomáhá. Je vhodné cvičit podle pokynů **fyzioterapeuta, s dostatečnou znalostí problematiky inkontinence a neurologie**. Pouhé stahování svalů pánevního dna, bez dostatečného předchozího vyšetření nebo kontroly správnosti provedení, může dysfunkci močových cest ještě zhoršovat.

Není třeba se za urologické obtíže stydět, jedná se o běžné příznaky RS. Specializovaný urolog může tyto příznaky úspěšně léčit, nebo alespoň minimalizovat s ohledem na stupeň onemocnění RS.

AUTOKATETRIZACE (CÉVKOVÁNÍ)

U části pacientů s RS, kteří mají dysfunkci dolních močových cest, může urolog navrhnout takzvanou **autokatetrizaci**. Jde o metodu, kdy se pacienti sami cévkují, a tím vyprazdňují

zbytky moči z močového měchýře. Po zaškolení lékařem nebo sestrou tuto metodu úspěšně praktikuje řada pacientů s RS. Dostupné cévky jsou z kvalitních lubrikovaných materiálů, které umožňují snadné a bezbolestné zavádění. Díky používání autokatetrizace se předchází inkontinenci a nepříjemnému nucení na močení.

Cévkování se nemusíte obávat. Díky moderním pomůckám se jedná o bezbolestný zákrok.

Pacienti s roztroušenou sklerózou se s urologickými potížemi setkávají velmi často. Moderní medicína však dokáže velkou část těchto potíží léčit nebo je alespoň zmírnit. Díky tomu je možné zvýšit kvalitu života pacientů.

